

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (POLITICAL SCIENCE)
EXAMINATION: MAY – 2026
FOURTH SEMESTER

Subject: Local Self Government in India (POLMJE-401)

Date: 12/05/2026

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

1. Explain the evolution of local self-government in India from ancient times to the post-independence period.
2. Explain the importance of Lord Ripon's Resolution of 1882 in the development of local self-government in India.
3. Discuss the main features and significance of the 73rd and 74th Constitutional Amendments.
4. Explain the structure of Panchayati Raj Institutions in India.
5. Describe the functions, powers, and responsibilities of Panchayati Raj Institutions.
6. Explain the importance of devolution of powers and finances to Panchayati Raj Institutions.

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

1. Explain the types of Urban Local Bodies in India.
2. Describe the functions and sources of income of Urban Local Bodies.
3. Explain the major challenges in urban local governance with suitable examples.
4. Explain the importance of women's participation and 50% reservation in local bodies.
5. Explain the representation of SC/ST/OBC and marginalized groups in local governance.
6. Discuss the importance of transparency, accountability, and reforms in local governance.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

- 1) भारतातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांची प्राचीन काळापासून स्वातंत्र्योत्तर काळापर्यंतची उत्क्रांती स्पष्ट करा.
- 2) भारतातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या विकासात लॉर्ड रिपन यांच्या १८८२ च्या ठरावाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- 3) ७३ वी आणि ७४ वी घटनादुरुस्ती यांची प्रमुख वैशिष्ट्ये आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
- 4) भारतातील पंचायतराज संस्थांची रचना स्पष्ट करा.
- 5) पंचायतराज संस्थांची कार्ये, अधिकार आणि जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा.
- 6) पंचायतराज संस्थांना अधिकार आणि वित्तीय हस्तांतरणाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

- 1) भारतातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे प्रकार स्पष्ट करा.
- 2) नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांची कार्ये आणि उत्पन्नाची साधने स्पष्ट करा.
- 3) नागरी स्थानिक प्रशासनातील प्रमुख अडचणी योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
- 4) स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये महिलांचा सहभाग आणि ५०.००% स्पष्ट महत्त्व आरक्षणाचे %
- 5) स्थानिक प्रशासनात SC/ST/OBC आणि वंचित घटकांचे प्रतिनिधित्व स्पष्ट करा.
- 6) स्थानिक प्रशासनातील पारदर्शकता, उत्तरदायित्व आणि सुधारणा यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.